

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomae

Cvm Variis Indicibvs

De Deo Effectore, Creaturarvm Omnivm Tractatvs II. De Opere Sex
Diervm, Ac Tertivs De Anima

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1622

V. Quomodo intellectus cognoscat se, & animam, quæ in ipsa sunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93575)

quidditatiue, quia res ita solum cognoscitur, cum proprio conceptu attingitur. Consequens autem falsum est, homo enim quidditatiue cognoscitur, cum animal rationale definitur.

6. Propter hac argumenta Thomista vulgo se-
Qui nostram
sententiam
respuunt,
qui ample-
ctantur.
 quuntur oppositum nostrae sententiae, vt videre
 est in Socin. 7. Metaph. quaest. 13. & 14. Iauello q. 3.
 Ea tamen verior est, quam docuit Scot. in 1. dist. 3.
 quaest. 1. & 3. & dist. 8. quaest. 2. Richard. in 2. dist. 24.
 q. 1. & 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100. & 101. & 102. & 103. & 104. & 105. & 106. & 107. & 108. & 109. & 110. & 111. & 112. & 113. & 114. & 115. & 116. & 117. & 118. & 119. & 120. & 121. & 122. & 123. & 124. & 125. & 126. & 127. & 128. & 129. & 130. & 131. & 132. & 133. & 134. & 135. & 136. & 137. & 138. & 139. & 140. & 141. & 142. & 143. & 144. & 145. & 146. & 147. & 148. & 149. & 150. & 151. & 152. & 153. & 154. & 155. & 156. & 157. & 158. & 159. & 160. & 161. & 162. & 163. & 164. & 165. & 166. & 167. & 168. & 169. & 170. & 171. & 172. & 173. & 174. & 175. & 176. & 177. & 178. & 179. & 180. & 181. & 182. & 183. & 184. & 185. & 186. & 187. & 188. & 189. & 190. & 191. & 192. & 193. & 194. & 195. & 196. & 197. & 198. & 199. & 200. & 201. & 202. & 203. & 204. & 205. & 206. & 207. & 208. & 209. & 210. & 211. & 212. & 213. & 214. & 215. & 216. & 217. & 218. & 219. & 220. & 221. & 222. & 223. & 224. & 225. & 226. & 227. & 228. & 229. & 230. & 231. & 232. & 233. & 234. & 235. & 236. & 237. & 238. & 239. & 240. & 241. & 242. & 243. & 244. & 245. & 246. & 247. & 248. & 249. & 250. & 251. & 252. & 253. & 254. & 255. & 256. & 257. & 258. & 259. & 260. & 261. & 262. & 263. & 264. & 265. & 266. & 267. & 268. & 269. & 270. & 271. & 272. & 273. & 274. & 275. & 276. & 277. & 278. & 279. & 280. & 281. & 282. & 283. & 284. & 285. & 286. & 287. & 288. & 289. & 290. & 291. & 292. & 293. & 294. & 295. & 296. & 297. & 298. & 299. & 300. & 301. & 302. & 303. & 304. & 305. & 306. & 307. & 308. & 309. & 310. & 311. & 312. & 313. & 314. & 315. & 316. & 317. & 318. & 319. & 320. & 321. & 322. & 323. & 324. & 325. & 326. & 327. & 328. & 329. & 330. & 331. & 332. & 333. & 334. & 335. & 336. & 337. & 338. & 339. & 340. & 341. & 342. & 343. & 344. & 345. & 346. & 347. & 348. & 349. & 350. & 351. & 352. & 353. & 354. & 355. & 356. & 357. & 358. & 359. & 360. & 361. & 362. & 363. & 364. & 365. & 366. & 367. & 368. & 369. & 370. & 371. & 372. & 373. & 374. & 375. & 376. & 377. & 378. & 379. & 380. & 381. & 382. & 383. & 384. & 385. & 386. & 387. & 388. & 389. & 390. & 391. & 392. & 393. & 394. & 395. & 396. & 397. & 398. & 399. & 400. & 401. & 402. & 403. & 404. & 405. & 406. & 407. & 408. & 409. & 410. & 411. & 412. & 413. & 414. & 415. & 416. & 417. & 418. & 419. & 420. & 421. & 422. & 423. & 424. & 425. & 426. & 427. & 428. & 429. & 430. & 431. & 432. & 433. & 434. & 435. & 436. & 437. & 438. & 439. & 440. & 441. & 442. & 443. & 444. & 445. & 446. & 447. & 448. & 449. & 450. & 451. & 452. & 453. & 454. & 455. & 456. & 457. & 458. & 459. & 460. & 461. & 462. & 463. & 464. & 465. & 466. & 467. & 468. & 469. & 470. & 471. & 472. & 473. & 474. & 475. & 476. & 477. & 478. & 479. & 480. & 481. & 482. & 483. & 484. & 485. & 486. & 487. & 488. & 489. & 490. & 491. & 492. & 493. & 494. & 495. & 496. & 497. & 498. & 499. & 500. & 501. &

Ad 1. obiect.

Ad 2.

Ad 2.

Ad 4.

7.

De virtute
recognitionis
non accidentium
ad cognitionem
substantie,
de qua au-
thor disp. 38.
Metaph.
scilicet.

Netatie.

enim colligimus rerum differentias, & perfectionem, quod faciunt seipsum philosophi, præsertim Aristoteles, ut videre est in libris de Anima, & 1. Physic. dum principia rerum naturalium inquirunt, & in 4. vii. essentiam loci inuestigat, & in 1. de generatione, cum naturam generationis substantialis explorat. Quod etiam aduertit S. Thom. 2. contra gentes, cap. 56. Opportet autem obseruare, utilitatem hanc cognitionis accidentium ad rerum quidditates assequendas, in principio tantum habere locum, quando scilicet via inquisitionis proceditur, ideoque non requiri integram, exactamque ipsorum accidentium cognitionem: talis namque cognitio magna ex parte pendet ex cognitione subiecti, & principij, à quo dimanant: requiritur ergo solum aliquis cognitio accidentium, per quam paretur via ad habendam perfectam cognitionem quidditatis substantialis, ex qua rursus à priori procedendo perfectius cognoscuntur passionem ipsam, ac de essentia ipsa demonstratur.

CAPVT V.

*Quomodo intellectus cognoscat seipsum,
animam, & quae in ipsa re-
periuntur.*

In hac quaestione speciatim loquimur de anima rationali, ac de his, quae illi inhaerent. sunt autem potentius actus, & habitus spirituales. Aeratio-
nabilis est, quia cum omnia haec spiritualia sint, atque adeo rectius intelligibilia, poterunt sanè per seipsa cognosci, neque indigebunt vlla specie, aut extrinseco aliquo, vt cognoscantur: haec enim de causa ita rectius sentiunt Theologi de Angelis disputantes. In contrarium verò est, quia si intellectu ita seipsum, animamque cognoscere, aperte omnino, atque perfectè cognosceret, imò, & iugiter in actualem cognitionem incumberet: vtrumque autem est contra experientiam: ergo, &c. Propter haec non defuerunt, qui dicerent, animam seipsam perpetuo cognoscere, & intelligere, quod tenuit Plato in Alcibiade, sic expians illud Delphici oraculum, Nōce teipsum: quod videtur amplecti D. Augustinus. 10. de Trinitate per totum. Principiè cap. 89. & lib. 14. cap. 8. & 10. Idem sentit Arimenehs in 1. dist. 5. q. 2. Picus Mirandula in suis conclusionibus. Haec tamen opinatio contra experientiam militat, nullus enim in se experitur continuatam animae suae cognitionem, quin etiam ignorant plurimi, animam ne habeant: quod verò occurrit, minimè discerni hanc cognitionem ob illius absiduitatem, quasi in ea mens concaluerit, ridiculum planè est; & simile placido Pythagorico, celum longè, & lateque sonum edere, de calce, non audiri: quò ab assuetudinem, quod alibi res-
fellendum est: stabilitum sit ergo, animà nostram non semper seipsam cognoscere.

Ex quo sequitur primo ipsam non cognoscere
se per suam substantiam: alioquin plane seipsam
perpetuo cognosceret, quemadmodum & Ange-
li, vtendo videlicet substantia pro specie: quod si
illa esset, non a sensibus, non ab intrinseco alio
penderet in intelligendo: quia apud se haberet
omnia necessaria ad cognoscendum: semper ergo
cognosceret, quod est absurdissimum: non ergo
se cognoscit per suam substantiam, atque idem est
de potentia intellectiua comparatione sui ipsius
propter eandem rationem philosophandam. Hinc
secundo sequitur animam vt se cognoscit eger
specie superaddita: si namque ex se sufficienter a-
ctuata non est, nec habet sufficiens principium se
cognoscendi, actuari oportet principio cognosce-
dis, huc specie. Vnde tertio sequitur, animam ne ipsam
seipsam, neque suas potentias per proprias spes,
scilicet, sed per alias cognoscere. Nulla quippe spe-
cies potest ab intellectu agente formari, quæ aut
animam, aut potentias, prout in se, referat. Ratio
est, quia anima non per seipsam, vt diximus, se co-
gnoscit, sed in cognitionem sui deuenit per effectum
se, factus proprius: ergo per alias species,
nempe ipsorum actum se intelligit, potentiaque
propriæ, atque habitus, alioquin si hæc omnia per
ipsorum essentias attingeret, distingeret & commi-
nuat, atque intuitiue intelligeret, quod experientia
aduersatur. Ratio vero horum omnium est, quia
anima, cum spiritualis sit, intellectiua est, quia ve-
ro infima est in eo gradu, infima quoque est in ra-
tione intellectiua, insufficienterque actua, vt
ratione intellectu, vnde actualitate aliqua eget, quam in
specie assequitur: hoc autem totum prouenit ex
dependentia, quam habet a sensibus corporis, cuius,
ex natura sua, est actus. Quæ doctrina tota est
D. Thomæ supra art. i. ac per se aperta satis, Cate-
chismus

CAPVT VI.

1. *Affertio.*

Notationes
aliquot pro
sequentibus
conclusionib

capite quinto.
) : (

2.
Assertio.

3
Assertio.

videndus,
ipfe au-
tem cum
ff. 30.
leia. pra-
rtim lect.
c. 12. tit.
b. 1. de as-
suetudine à
p. 7.